

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลสองดาว
อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม

๑. นายจ้อย บุตรตัดสิน

วัน/เดือน/ปีเกิด

๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐

อายุปัจจุบัน

๖๔ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๘๒ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ผลงานด้านกิจกรรม

การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการสืบทอดพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพล-
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๒. ต้องการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม

๒. นางกัตติกา ช้ายหุย

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร

วัน/เดือน/ปีเกิด

๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒

อายุปัจจุบัน

๕๓ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๒๒๖ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖

ผลงานด้านกิจกรรม

การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการสืบทอดพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพล-
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๒. ต้องการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๓. นายหัสซันท์ ก้าวภาวัน

วัน/เดือน/ปีเกิด

๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๙๑

อายุปัจจุบัน

๗๓ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๔ หมู่ ๔ บ้านโคกกลาง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ชื่อเสียง

การทอเสื่อ

ผลงานด้านกิจกรรม

การให้ความรู้เกี่ยวกับการทอเสื่อ

ผลงานดีเด่น

ทอเสื่อจำหน่ายเป็นสินค้า OTOP

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน

๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๔. นายเสถียร แก่นปัดชา

วัน/เดือน/ปีเกิด	๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗
อายุปัจจุบัน	๖๗ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๕๕ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
การศึกษา	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖
ชื่อเสียง	การจักสานสิ่งของเครื่องใช้
ผลงานด้านกิจกรรม	การให้ความรู้เกี่ยวกับการจักสานให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป
ผลงานดีเด่น	-
แนวคิดและความคาดหวัง	๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน ๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ใช้ประกอบการเรียนการสอน	กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๕. นางสาวพงษ์ แก้วคำสอน

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

วัน/เดือน/ปีเกิด

๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๑

อายุปัจจุบัน

๖๔ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๗๐ หมู่ ๔ บ้านโคกกลาง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ชื่อเสียง

การทอเสื่อ

ผลงานด้านกิจกรรม

การให้ความรู้เกี่ยวกับการทอเสื่อให้นักเรียนและบุคคลทั่วไป

ผลงานดีเด่น

-

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน

๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

๖. นางทองแดง เพิ่มอาราม

วัน/เดือน/ปีเกิด

๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

อายุปัจจุบัน

๖๓ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๒๐๘ หมู่ ๑ บ้านส่องดาว ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ชื่อเสียง

การทอผ้า

ผลงานด้านกิจกรรม

การให้ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าให้นักเรียนและบุคคลทั่วไป

ผลงานดีเด่น

ทอผ้าส่งศูนย์ศิลปาชีพบ้านทรายทอง

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน

๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๗. นางนิตยา ศรีวิเศษ

วัน/เดือน/ปีเกิด

๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

อายุปัจจุบัน

๕๙ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๒๗ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ชื่อเสียง

การถักกระเป๋า

ผลงานด้านกิจกรรม

การให้ความรู้เกี่ยวกับการถักกระเป๋าให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

ผลงานดีเด่น

-

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน

๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๘. นายทองสา พรหมวิชัย

วัน/เดือน/ปีเกิด	๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๒
อายุปัจจุบัน	๗๒ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๓๒ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
การศึกษา	ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔
ชื่อเสียง	การสานแห
ผลงานด้านกิจกรรม	การให้ความรู้เกี่ยวกับการสานแหให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป
ผลงานดีเด่น	-
แนวคิดและความคาดหวัง	๑. ต้องการให้คนหันมาใช้สิ่งของพื้นบ้าน ๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้
ใช้ประกอบการเรียนการสอน	กิจกรรมเสริมประสบการณ์

๙. นางราชน สุริยมาตย์

วัน/เดือน/ปีเกิด	๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐
อายุปัจจุบัน	๕๕ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๘๕ หมู่ ๔ บ้านโคกกลาง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
การศึกษา	ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔
ชื่อเสียง	งานใบตอง
ผลงานด้านกิจกรรม	การให้ความรู้เกี่ยวกับการงานใบตองให้แก่ นักเรียนและบุคคลทั่วไป
ผลงานดีเด่น	รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ (อันดับ ๒) การประกวดขบวนรถวันวิสาขบูชา
แนวคิดและความคาดหวัง	๑. ต้องการให้คนหันมาใช้วัสดุธรรมชาติได้ในท้องถิ่น ๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้
ใช้ประกอบการเรียนการสอน	กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

๑๐. นางสาวจำปา กัลยวงค์

วัน/เดือน/ปีเกิด

๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

อายุปัจจุบัน

๕๖ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๑๖ หมู่ ๔ บ้านโคกกลาง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

การศึกษา

ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔

ชื่อเสียง

งานใบตอง

ผลงานด้านกิจกรรม

การให้ความรู้เกี่ยวกับการงานใบตองให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

ผลงานดีเด่น

-

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการให้คนหันมาใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น

๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย

๑๑. นางอำคา สุราษฎร์

วัน/เดือน/ปีเกิด	๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๒
อายุปัจจุบัน	๗๓ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๗๐ หมู่ ๒ บ้านธวัชชัย ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
ผลงานด้านกิจกรรม	การนวดแผนไทยโบราณ
แนวคิดและความคาดหวัง	๑. ต้องการให้การรักษาและปฐมพยาบาลเบื้องต้นกับผู้เจ็บป่วย ๒. ต้องการให้มีผู้สืบทอดความรู้

ใช้ประกอบการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หมวดวิชาการแพทย์แผนไทยที่เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด และป้องกันโรค รวมถึงการส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การตัด การดึง การประคบ และการอบ ทั้งนี้ตามหลักวิชาการแพทย์แผนไทยนั้นร่างกายคนเราประกอบด้วย "เส้น" หรือ "เอ็น" หรือ "เส้นเอ็น" จำนวนมากโดยมีเส้นหลัก ๑๐ เส้น ซึ่งสำคัญกว่าเส้นอื่น ๆ เรียก เส้นสิบหรือเส้นประธานสิบ ภายในเส้นเหล่านี้เป็นทางไหลเวียนของ "เลือด" และ "ลม" ซึ่งในภาวะปกติจะไหลเวียนอย่างสมดุล หากมีการอุดตันหรือขัดขวางการไหลเวียนของเลือดและลมดังกล่าวก็จะทำให้เกิดความเจ็บป่วยหรือมีอาการผิดปกติต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ปวดเมื่อย มึนงง ท้องอืดเพื่อแพทย์แผนไทยก็จะบำบัดความเจ็บป่วยหรืออาการต่าง ๆ ด้วยการไชยาหรือด้วยการนวดตามจุดและเส้นที่เกี่ยวข้องเพื่อกระตุ้นให้เลือดและลมไหลเวียนเป็นปกติ

การนวดไทยอาจแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้เป็น ๒ ประเภท คือ การนวดเพื่อผ่อนคลายเป็นการนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคทำให้กล้ามเนื้อผ่อนคลายและการนวดเพื่อบำบัดรักษาเป็นการนวดเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการบำบัดโรคหรือรักษาผู้ป่วย เช่น นวดแก้สะบักจม นวดแก้คอเคล็ด นอกจากนี้การนวดไทยยังมีลีลาวิธีการนวดแตกต่างกันไป ๒ แบบ คือ การนวดแบบราชสำนัก และการนวดแบบเชลยศักดิ์ แต่เดิมการนวดแบบราชสำนักเป็นการนวดถวายพระมหากษัตริย์และเจ้านายชั้นสูงในราชสำนักจึงเน้นที่จรรยาบรรณในการนวด ปัจจุบันการนวดแบบนี้ใช้สำหรับบำบัดโรคระบบกล้ามเนื้อและกระดูกส่วนการนวดแบบเชลยศักดิ์หรือแบบทั่วไปนั้นเป็นการนวดแบบสามัญชนมีแบบแผนการนวดตามวัฒนธรรมท้องถิ่นประกอบกับประสบการณ์ที่สั่งสมของครูนวด การถ่ายทอดศาสตร์การนวดไทยแบบนี้เดิมมักสอนและเรียนกันตามบ้านครูนวดแต่ปัจจุบันมีการเรียนการสอนกันทั่วไปตามสถาบันการศึกษาหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย

ทุกวันนี้การแพทย์แผนไทยได้กลับมาเป็นที่ยอมรับในสังคมไทยมากขึ้นและมีบทบาทสำคัญที่อาจเป็นทั้งการแพทย์หลักในชนบทห่างไกลและเป็นการแพทย์เสริมหรือการแพทย์ทางเลือกในเมือง ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยจำเป็นต้องสอบเพื่อรับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพกระทรวงสาธารณสุขเสียก่อนจึงจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย

ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๒. นายวันเพ็ญ เหง้าโสภา

วัน/เดือน/ปีเกิด	๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๙
อายุปัจจุบัน	๕๕ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๙๗ หมู่ ๑๑ บ้านหนองแขง ต.ส่องดาว อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
ผลงานด้านกิจกรรม	การทำฝายชะลอน้ำด้วยวัสดุธรรมชาติ
แนวคิดและความคาดหวัง	๑. ต้องการให้คนรู้จักรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ต้องการให้แหล่งต้นน้ำทางธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์

ใช้ประกอบการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมประสบการณ์

แนวทางการก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร/ฝายชะลอน้ำ

๑. การเลือกสถานที่ก่อสร้าง

ในการเลือกจุดที่ก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธารปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ ประโยชน์ที่จะได้รับจากฝาย ไม่ว่าจะเป็น ด้านการอนุรักษ์ต้นน้ำ ด้านนิเวศวิทยาป่าไม้ ด้านเกษตรกรรม ตลอด จนด้านชุมชน นอกจากนี้ การกำหนดพื้นที่ที่จะก่อสร้าง ยังต้องขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ความจำเป็น และความเหมาะสมอื่น ๆ ประกอบอีกด้วย

๒. การเลือกวัสดุสำหรับก่อสร้าง

รูปแบบของฝายต้นน้ำลำธาร สามารถแบ่งแยกออกตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเป็น ๒ แบบด้วยกัน คือ วัสดุที่หาได้จากธรรมชาติ เช่น เศษไม้ ปลายไม้ และเศษวัชพืช หินขนาดต่าง ๆ ที่หาได้ในพื้นที่ และวัสดุที่จะต้องจัดซื้อ เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น กรวด ทราย การเลือกวัสดุแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับชนิด ขนาดและวัตถุประสงค์ รวมทั้งสภาพพื้นที่ ปริมาณน้ำ และปัจจัยต่างๆ ในแต่ละจุด

๓. การกำหนดขนาดของฝาย

ขนาดของฝายไม่มีการกำหนดขนาด

ตายตัว ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ พื้นที่รับน้ำของแต่ละลำห้วย
- ๓.๒ ความลาดชันของพื้นที่
- ๓.๓ สภาพของดินและการชะล้างพังทลายของดิน
- ๓.๕ ความกว้าง-ลึกของลำห้วย
- ๓.๔ ปริมาณน้ำฝน
- ๓.๖ วัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง

๔. วิธีการก่อสร้าง

การก่อสร้างฝายแต่ละฝายขึ้นอยู่กับชนิดและวัสดุที่ใช้ ถ้าเป็นฝายผสมผสาน เช่น ฝายเศษไม้ และฝายกระสอบทราย เป็นเพียงการนำวัสดุดังกล่าวมาวางกองรวมกันเพื่อขวางร่องห้วย โดยใช้หลักเสาไม้ หรือเสาคอนกรีตปักยึดให้ลึกพอสมควรก็เพียงพอ เนื่องจากฝายดังกล่าวส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับต้น ๆ ของลำห้วย ซึ่งมีปริมาณน้ำและความรุนแรงของการไหลไม่มาก จึงไม่จำเป็นต้องการความแข็งแรงนัก ประกอบกับฝายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อกรองตะกอนไว้เพียงบางส่วนเท่านั้น ไม่มีการเก็บกักน้ำ จึงสามารถสร้างได้ทั่ว ๆ ไปไม่มีข้อกำหนดมากนัก

ภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม

๑๓. นางยุพยงค์ ศรีนุกูล

วัน/เดือน/ปีเกิด

๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

อายุปัจจุบัน

๖๐ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน

๑๓๖ หมู่ ๗ บ้านโพนสว่าง ต.ปทุมวาปี อ.ส่องดาว จ.สกลนคร

ผลงานด้านกิจกรรม

นาฏศิลป์ รำพื้นบ้าน

แนวคิดและความคาดหวัง

๑. ต้องการรักษาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน การรำประจำเผ่า

๒. ต้องการถ่ายทอดศิลปะการแสดง การรำ ให้กับเยาวชนได้สืบทอด

ใช้ประกอบการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

